

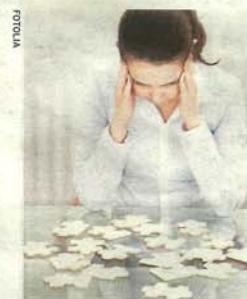

BRIGU OLAKŠAVA RANO PREPOZNAVANJE BOLESTI

U prvoj fazi, kako bolest napreduje, tako se gubitak pamćenja pogoršava, a pojavljuju se problemi poput nesnalaženja u prostoru, ponavljanja pitanja, lošeg procjenjivanja i promjena raspolaženja. U drugoj se fazi pojavljuje oštećenje na dijelovima mozga koji kontroliraju jezik, svjesno razmišljanje i promišljanje. Gubitak pamćenja i osjećaj zbumjenosti se

pogoršavaju te se pojavljuju teškoće s prepoznavanjem članova obitelji i prijatelja. Oboljeli nisu u stanju naučiti nove stvari te su moguće paranoje i halucinacije.

U zadnjoj fazi pogoden je cijeli možak i oboljeli ne mogu komunicirati te su posve ovisni o drugima. Pred kraj bolesti ljudi većinom ne mogu ništa drugo osim ležati u krevetu.

NAJČEŠĆE SE JAVLJA NAKON 65., RIJETKO U 40-IMA

Potrebno je napomenuti kako Alzheimerova bolest nije nužan i uobičajen dio starenja, iako se najčešće pojavljuje kod ljudi starijih od 65 godina. Ipak, do pet posto oboljelih od Alzheimera je oboljelo u ranijoj životnoj dobi, i to u 40-im i 50-im godinama, govore stručnjaci.

OBITELJI TREBA VREMENA DA SE PRIPREMI ZA SKRB

Rano otkrivanje bolesti važno je jer može pomoći očuvati funkcije neko vrijeme, iako se konačan ishod bolesti ne može promijeniti. Osim toga, daje obitelji dovoljno vremena da se pripremi i organizira kako bi se, što je više moguće, olakšala skrb za bolesnika.

Test: Prijeti li Alzheimer vašim voljenima?

Teškoće s pamćenjem novih informacija, u održavanju higijene, problemi u snalaženju u stanu ili na ulici, **sumnjičavost i ustrašenost**, zametanje stvari te gubitak pojma o vremenu, prostroru i novcu prvi su znakovi bolesti

Piše: DIANA MARTINAJ

U Hrvatskoj ima 80.000 oboljelih od demencije, od čega dvije trećine otpadaju na Alzheimerovu bolest, govori prof. dr. Ninoslav Mimica, pročelnik Klinike za psihijatriju Vrapče i predsjednik Hrvatske udruge za Alzheimerovu bolest.

To je bolest mozga koja, kako se pogoršava, tako dovodi do demencije, odnosno gubitka pamćenja, poremećaja mišljenja te promjena u ponašanju i karakteru bolesnika. Najraniji znak za uzbunu i najraniji simptom Alzheimerove bolesti su teškoće s pamćenjem novih informacija jer promjene na mozgu koje karakteriziraju Alzheimeru počinju najčešće u dijelu mozga zaduženom za učenje. Na to da je riječ o Alzheimeru mogu upućivati teškoće u izvršavanju svakodnevnih aktivnosti poput održavanja osobne higijene, teškoća u snalaženju u stanu ili na ulici, trgovini te stalno zametanje sitnih stvari poput

klikuća ili naočala. Znak za uzbunu su i teškoće u govoru, čitanju i pisaju koje se manifestiraju kroz zabavljivanje riječi u svakodnevnom govoru, zamjenu riječi i često služenje frazama.

Oboljeli može izgubiti osjećaj

za orijentaciju u prostoru i vremenu te se ne može sjetiti koji je mjesec ili se ne snalazi na mjestima na kojima je često bio. Znak da se može raditi o Alzheimerovoj bolesti je i donošenje pogrešnih procjena te oboljeli, npr., ne raspoznaje vrijednost novca. Također, imaju i poremećaj apstraktnog mišljenja te ne razumiju pojmove poput ljubavi ili pravdestnosti.

Često traže stvari po džepovima i učestalo ih gube.

Sимptomi Alzheimera mogu biti i česte promjene raspolaženja te oboljeli iz stanja nervozni i ljutnji mogu doći u stanje prevelike smirenosti i nezainteresiranosti ili iz stanja očaja u stanje ekstaze. Dolazi i do promjene osobnosti te postaju sumnjičavi, ustrašeni i nepovjerljivi.

Ljudi kod kojih su prisutni znakovi Alzheimera teško će sami prepoznati bolest i upravo je zato uloga okoline iznimno važna – članovi obitelji i prijatelji mogu prije primijetiti znakove demencije od oboljelog. Uloga obitelji od velike je važnosti i kad je riječ o brinutim za oboljelog.

- Nužno je da obitelj nauči

nove obrasce komunikacije s oboljelim.

Puno je toga u komunikaciji neverbalno i

svima se nama vidi na licu kad smo sretni ili tužni, pa tako i oboljelim.

Kako bolest napreduje, tako oboljeli gubi riječi, ali i dalje osjećaju sreću, i tugu, a obitelj to

treba znati iščitati iz njegovog ponašanja - napominju prof. dr. Ninoslav Mimica.

Primjerice, oboljeli može biti ljutiti jer ga boli Zub, ali on

to neće moći reći, kaže naš

sugovornik te nastavlja:

- Medutim, moći će pokazati

što mu je čće se držati jer se

radi o osobi koju vole. Mi li

ječnici preporučimo smještaj

u dom kad procijenimo da je

to bolje i za njih i za pacijent - zaključuje Mimica.

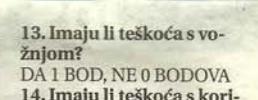

RIJEŠITE ORIENTACIJSKI TEST AUSTRALSKIH ZNANSTVENIKA:

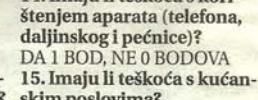
- Pokazuje li član obitelji gubitak pamćenja?
DA 1 BOD, NE 0 BODOVA
- Ako da, je li mu pamćenje lošije nego prije nekoliko godina?
DA 1 BOD, NE 0 BODOVA
- Ponavlja li pitanja/izjave ili priče u istome danu?
DA 2 BODA, NE 0 BODOVA

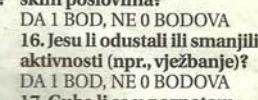
- Jeste li moral preuzeti upravljanje njihovim rasporedom ili zaboravljaju li na dogovore?
DA 1 BOD, NE 0 BODOVA
- Gube li stvari više od jedan put na mjesec?
DA 1 BOD, NE 0 BODOVA
- Sumnjuj li da su im drugi ukrali stvari kad ih ne mogu pronaći?
DA 1 BOD, NE 0 BODOVA

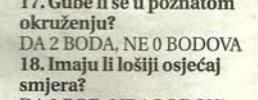
- Imaju li teškoća s vožnjom?
DA 1 BOD, NE 0 BODOVA
- Imaju li teškoća s korištenjem aparata (telefona, daljinskog i pećnice)?
DA 1 BOD, NE 0 BODOVA

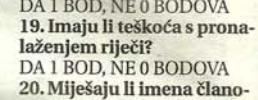
- Imaju li teškoća s kućanskim poslovima?
DA 1 BOD, NE 0 BODOVA
- Jesi li odustali i od mranjili aktivnosti (npr., vježbanje)?
DA 1 BOD, NE 0 BODOVA

- Imaju li teškoća s u poznatom okruženju?
DA 2 BODA, NE 0 BODOVA
- Imaju li lošiji osjećaj smjera?
DA 1 BOD, NE 0 BODOVA

- Imaju li problem s novcem poput računanja kolikom im je ostatak potrebno uzvratiti?
DA 1 BOD, NE 0 BODOVA
- Imaju li problem s plaćanjem računa?
DA 2 BODA, NE 0 BODOVA

- Miješaju li imena članova obitelji?
DA 2 BODA, NE 0 BODOVA
- Imaju li teškoća s pronalaženjem riječi?
DA 1 BOD, NE 0 BODOVA
- Imaju li teškoća s prepoznavanjem poznanika?
DA 2 BODA, NE 0 BODOVA

RJEŠENJE: 0-4 NEMA RAZLOGA ZA BRIGU, 5-14 MOGUĆE JE DA SU TO RANIZNACI, IZNAD 14 – BOLEST SEVEĆ MOŽDA RAZVILA